

Almanca Öğretmenliği Programı Öğrencilerinin Yabancı Dil Eğitiminde Bilgisayar ve İnternetin Kullanımına İlişkin Görüşleri

German Language Teaching Program Students' Views About the Use of Internet and Computer in Foreign Language Teaching

Ayhan Bayrak

Anadolu Üniversitesi, Türkiye.
abayrak@anadolu.edu.tr

Özet

Bu araştırmanın amacı, Almanca Öğretmenliği programı öğrencilerinin yabancı dil eğitiminde bilgisayar ve internetin kullanımına ilişkin görüşlerini ortaya koymaktır. Katılımcıların belirlenmesinde, amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örneklemesinden yararlanılmıştır. Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yabancı Diller Eğitimi Bölümü Alman Dili Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören 20 öğrenciden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak toplanan veriler betimsel analiz yoluyla çözümlenmiş ve yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda katılımcıların yabancı dil eğitiminde bilgisayar ve internet teknolojilerinin kullanmaya ilişkin olumlu oldukları, bu teknolojilerin yabancı dil eğitiminde hem bir kaynak hem de pratik yapmak için bir araç olduğunu, en büyük dezavantajının güvenlik olduğunu ifade ettikleri bulunmuştur. Bu sonuçlara bağlı olarak bilgisayar ve internet teknolojilerinin yabancı dil öğretimi konusunda öğrencilerin bilgilendirilmesi ve yönlendirilmesi şeklinde öneriler getirilmiştir.

Anahtar Sözcükler: *Alman Dili Eğitimi; Bilgisayar Destekli Yabancı Dil Eğitimi; İnternet ve Yabancı Dil.*

Abstract

The purpose of the present study was to reveal the views of students from the department of German Language Teaching about the use of computer and Internet in foreign language teaching. The maximum variation sampling method, one of the purposeful sampling methods, was used. The research data collected via semi-structured interviews held with 20 students attending the department of German Language Teaching at the Education Faculty of Anadolu University were analyzed and interpreted with descriptive analysis techniques. The research process revealed that the participants had positive views about the use of computer and Internet in foreign language teaching; that these technologies were regarded both as a tool for practice and as a resource in foreign language teaching; and that its biggest disadvantage was related to its safety. Depending on these results, various suggestions were put forward regarding informing and guiding students about the use of computer and Internet technologies in foreign language teaching.

Keywords: *German Language Teaching; Computer-Aided Foreign Language Teaching; İnternet and Foreign Language.*

Giriş

Bilişim çağı olarak kabul edilen günümüzde bilgi teknolojileri ve iletişim tekniklerindeki hızlı gelişim ve değişim, toplum yaşamının her alanını etkilemiştir. İnternetin kullanımı, bilgi kaynaklarına hızlı bir şekilde ulaşılabilme sağlanmış, sesli ve görüntülü olarak ulusal ve uluslararası iletişime olanak sağlaması ile sınırları ortadan kaldırmıştır. Bu etkileşimden, eğitimin hemen hemen tüm disiplinleri etkilenmiş ve bilgisayarın eğitimde kullanım gerekliliği kaçınılmaz olmuştur. Yabancı dil eğitiminin de bu olgunun dışında kalması düşünülemez duruma gelmiştir.

Bu teknoloji, her tür bilginin dijital ortamda depolanabilmesine ve öğrencilerin kendi yaş ve ihtiyaçlarına uygun materyalle çalışabilmelerine olanak sağlamaktadır. Bilgiye ulaşmada süre ve mekân sorununun bulunmayışı, özgün kaynaklara ulaşabilme kolaylığı vb. etmenler eğitim kurumlarının yapısını da etkilemektedir.

Yabancı dil eğitiminde "okuma", "yazma" "dinleme" ve konuşma" olmak üzere dört temel beceri kazandırılmaya çalışılır. Bu dört temel becerinin kazandırılmasına yönelik olarak bilgisayar ve internet, öğrencilere çoklu öğrenme olanağı sunmaktadır. Öğrenciler böylece; yabancı dilde çeşitli özgün metinlere ulaşabilme, öğrenilen dilin dilbilgisi alıştırmalarını tekrar etme, sözcüklerin telaffuzlarını dinleyebilme, çeviri programlarından yararlanabilme, E-Mail, İnternet Forumları, www sayfalarıyla bilgiye ulaşabilme ve paylaşma vb. olanağı kazanmaktadır.

Schulze-Lefer (2000, s.74), yabancı dil eğitiminde internetin fonksiyonunu, kullanım amacına göre 6 noktada toplamaktadır. Bunları;

- Eğitim içeriği/ Eğitim konusu (Bildungsinhalt/Bildungsthema)
- Dil alıştırmaları (Sprachtraining)
- Bilgi (Information)
- İşbirliği (Kooperation)
- İletişim (Kommunikation) olarak sıralamaktadır.

Bilgisayar destekli dil eğitiminin avantajlarını Lee, (2000) güdülenmeyi sağlama, öğrenci başarısını artırma, dil öğretiminde farklı kaynaklar sağlama, yüksek etkileşim olanağı, öğretimi bireyselleştirmeye yönelik olanak sağlama, küresel öğrenme şeklinde sıralamaktadır.

Bilgisayar ve internetin kullanılmasının olumsuz etkileri arasında; var olan bilgilerin geçerlilik ve güvenirlik sorunu, bilgisayar önünde çok uzun süre geçirilmesi sonucu fiziksel rahatsızlıklar, içinde bulunulan sosyal çevreyle iletişimde yaşanan aksaklıklar, teknik ve donanım bilgi yetersizliği, zamanın verimsiz kullanılması vb. sayılabilir.

Roche (2000) tüm dünyada internet kullanıcılarının %10'unun iletişim dili olarak Almancayı kullandıklarını, internette Almanca'nın öğretilmesine yönelik önemli ölçüde ders materyalinin olduğunu, bu materyalleri kullanmanın öğrencilerin motivasyonlarını yükseltebileceğini belirtmektedir.

Tor (2004, s.121), çağdaş toplumda başarılı bir öğrencinin sahip olması gereken beceriler şöyle sıralamaktadır;

- Bilgi teknolojilerindeki araçları ustalıkla kullanabilme,
- veri toplama, yorumlama ve bu verileri kullanabilme,
- uygun bilgi teknolojileri kaynaklarını kullanarak çalışma yapabilmelidir.

İnternet teknolojileri çağdaş toplumda başarılı öğrenciler için vazgeçilmez olsa da Meral (1999), üniversite öğretim elemanları ve öğrencilerin internete bakış açıları ve kullanım amaçlarını belirlemeyi amaçladığı

çalışmasında, altyapı ve diğer sorunlar nedeniyle öğrencilerin interneti yeteri düzeyde kullanamadıklarını ifade etmektedir. Aynı şekilde, Göktaş, Yıldırım ve Yıldırım'ın (2008), eğitim fakültelerinde öğrenim gören öğretmen adaylarının bilgisayar kullanımları üzerine yaptıkları çalışmada da, öğretmen adaylarının bu teknolojiden yeteri kadar yararlanamadıkları sonucuna ulaşmışlardır. Alanyazında benzer sonuçlara ulaşan çok sayıda araştırma bulunmaktadır.

Eğitim fakültelerinde öğrenim gören öğretmen adaylarının, eğitimlerinde bilgisayar ve internet teknolojilerini kullanma yeterlilikleri, bilgi çağına gereksinim duyduğu öğretmenlerin yetişmesi yönüyle önem arz etmektedir. Bu bağlamda, öğretim amaçlı bilgisayar ve internet kullanımında yabancı dil Almanca öğretmen adaylarının, eğitimlerinde bilgisayar ve internet kullanım amaçları, avantajları ve dezavantajları ile yaşadıkları sorunlara ilişkin görüşlerinin belirlenmesinin, alanda yapılacak çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı, Almanca öğretmenliği programı öğrencilerinin yabancı dil eğitiminde bilgisayar ve internet teknolojilerinin kullanımına ilişkin görüşlerini ortaya koymaktır. Bu temel amaca dayalı olarak araştırmada şu sorulara yanıt aranmıştır:

1. Almanca öğretmenliği programı öğrencilerinin yabancı dil eğitiminde bilgisayar ve internetin kullanımına ilişkin genel görüşleri nelerdir?
2. Almanca öğretmenliği programı öğrencilerinin yabancı dil eğitiminde bilgisayar ve internet teknolojilerini kullanım amaçlarına ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Almanca öğretmenliği programı öğrencilerinin yabancı dil eğitiminde bilgisayar ve internet teknolojilerinin kullanımının avantaj ve dezavantajlarına ilişkin görüşleri nelerdir?
4. Almanca öğretmenliği programı öğrencilerinin yabancı dil eğitiminde bilgisayar ve internet teknolojilerinin kullanımda karşılaşılan sorunlara ilişkin görüşleri nelerdir?

Yöntem

Nitel araştırma yaklaşımının benimsendiği araştırmanın katılımcıları, verilerin toplanma ve çözümlenmesi aşağıda açıklanmıştır.

Katılımcılar

Araştırmanın katılımcılarının belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme yönteminden yararlanılmıştır. Maksimum çeşitlilik örnekleme yönteminde temel amaç probleme taraf olabilecek bireylerin çeşitliliğini maksimum derecede yansıtmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Bu araştırmada maksimum çeşitlilik örnekleme yönteminden yararlanmanın nedeni yabancı dil eğitiminde internetin kullanımına ilişkin farklı özelliklere sahip olan Almanca öğretmen adaylarının ortak olarak tanımladıkları görüşleri belirlemektir. Bu bağlamda, 2011- 2012 öğretim yılında Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Almanca Öğretmenliği programında öğrenim gören Almanca öğretmen adaylarından belirlenen ve sınıf düzeyi, cinsiyet, not ortalaması, internet kullanım sıklığı ve kullanım amacı ve yeterliklerine ilişkin görüşleri gibi değişkenler açısından çeşitlenmeye çalışılan katılımcıların kişisel özellikleri aşağıda verilmiştir:

Tablo 1. Kişisel Bilgiler

Kişisel bilgiler	
Cinsiyet	
Kadın 9	9
Erkek 11	11

Not ortalaması	
3,50 ve üzeri	4
3,49-3,00	4
2,99-2,50	4
2,49-2,00	4
1,99 ve altı	4
Sınıf düzeyi	
1. sınıf	5
2. sınıf	5
3. sınıf	5
4. sınıf	5

Tablo 1'deki verilere göre, katılımcıların 11'i kadın 9'u erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Öğrencilerin not ortalamasına göre dağılımları incelendiğinde, 3,50 ve üzerinde not ortalamasına sahip 4, 3,49-3,00 arasında 4, 2,99-2,50 arasında 4, 2,49-2,00 arasında 4 ve 1,99 ile altında 4 öğrencinin farklı sınıf düzeylerinden olduğu görülmektedir.

Tablo 2. İnternetin Öğrenciler Tarafından Kullanım Sıklığına İlişkin Bilgiler

Öğrencilerin internet kullanım sıklığı	
Günde 1 saat ve altı	5
Günde 1- 2 saat	9
Günde 3 saat ve üstü	6

Tablo 2'deki veriler göre, katılımcıların yaklaşık yarısının interneti günde 1-2 saat kullandığı, altısının 3 saat ve üzerinde kullanırken, beş öğrencinin 1 saat ve altında kullandıkları görülmektedir.

Tablo 3. Öğrencilerin İnternet Kullanım Amaçlarına İlişkin Bilgiler

İnternet kullanım amaçları	Önem sırası	f
Eğlence, oyun vs.	1.	4
	2.	2
	3.	3
	4.	4
	5.	9
Sohbet	1.	1
	2.	3
	3.	8
	4.	5
	5.	-
Haber alma	1.	6
	2.	8
	3.	4
	4.	2
	5.	-
Derslerle ilgili	1.	9
	2.	6
	3.	2

Alış veriş	4.	3
	5	-
	1.	2
	2.	-
	3.	-
	4.	-
	5	-

Tablo 3'teki verilere göre katılımcıların yaklaşık yarısının derslerle ilgili olarak interneti kullanmayı birinci sırada önemli bulurken, haber almayı en yüksek ikinci sırada (8 öğrenci) önemli olarak, eğlence ve oyunu ise en yüksek beşinci sırada (9 öğrenci) önemli olarak ifade etmişlerdir.

Tablo 4. Öğrencilerin Ofis programlarını Kullanım yeterliklerine ilişkin Görüşleri

(Word, PowerPoint, Excel vb. programları kullanım yeterliği	
Yeterli	11
Kismen yeterli	7
Yetersiz	2

Tablo 4'teki verilere göre öğrencilerini yarısından fazlası kendilerinin bilgisayar ve internetin kullanımını konusunda yeterli olarak görürken yarısına yakın kısmı ise kısmen yeterli yada yetersiz olduğunu ifade etmektedir.

Verilerin Toplanması Çözümlemesi ve Yorumlanması

Araştırma verileri, yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla 2011- 2012 öğretim yılı bahar döneminde araştırmacının kendisi tarafından ses kayıt cihazı kullanılarak toplanmıştır. Araştırma verilerinin çözümlemesinde, betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Betimsel analiz sürecinde yapılan işlemler aşağıda açıklanmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2005):

- *Verilerin dökümü:* Bu aşamada, görüşmeler sırasında kayıt edilen kasetler araştırmacı tarafından çözümlenerek görüşme döküm formu oluşturulmuş, görüşme dökümleri ve kasetler alandan bir uzmana verilerek yanlış ya da eksik bölümlerin kontrolü sağlanmıştır.
- *Kodlama anahtarının oluşturulması ve kodlanması:* Veri dökümü aşaması sonlandıktan sonra görüşme soruları temel alınarak ve bu soruların yanıtlarını kapsayacak seçeneklere yer verilerek görüşme kodlama anahtarı hazırlanmıştır.
- *Kodlamaların karşılaştırılması ve güvenilirlik:* Kodlama süreci araştırmacı tarafından gerçekleştirildikten sonra araştırmacı ve bir alan uzmanı bir araya gelerek yaptıkları analizleri karşılaştırmış, görüş birliği ve görüş ayrılığı olan maddeleri belirlemiştir. Araştırmanın güvenilirlik hesaplaması için Miles ve Huberman'ın (1994, 64) önerdiği güvenilirlik formülü kullanılmıştır. Güvenirlik formülüyle hesaplanan sonucun %70'in üzerinde olması durumunda değerlendiriciler arası güvenilirliğin sağlanmış olduğu kabul edilmektedir. Bu araştırmada yapılan hesaplamalar sonucunda araştırmanın güvenilirliği %88 çıkmış ve araştırma güvenilir kabul edilmiştir.
- *Bulguların tanımlanması ve yorumlanması:* Kodlama anahtarına göre işlenen veriler, araştırma soruları doğrultusunda frekanslar biçiminde betimsel olarak çözümlenmiş, bulgular doğrudan alıntılarla desteklenerek ve araştırmacı tarafından açıklanarak yorumlanmıştır.

Bulgular ve Yorumlar

Almanca öğretmenliği programı öğrencilerinin yabancı dil öğretiminde bilgisayar ve internetin kullanımına ilişkin görüşleri; yabancı dil öğretiminde bilgisayar ve internet kullanımına ilişkin genel görüşler, yabancı dil öğretiminde bilgisayar ve internetin hangi derslerde hangi amaçlarla kullanıldığına ilişkin görüşler, bilgisayar ve internetin kullanımının avantaj ve dezavantajlarına ilişkin görüşler ve yabancı dil öğretiminde bilgisayar ve internetin kullanımında yaşanan sorunlara ilişkin görüşler olmak üzere dört ana temada toplanılmıştır.

Yabancı Dil Öğretiminde Bilgisayar ve İnternet Kullanımına İlişkin Genel Görüşler

Yabancı dil öğretiminde bilgisayar ve internetin kullanımına ilişkin Almanca öğretmenliği programında okuyan öğrencilerin görüşlerini belirlemek amacıyla "Yabancı dil eğitiminde bilgisayar ve internet kullanımına ilişkin görüşleriniz nelerdir?" sorusu sorulmuştur. Öğrencilerin bu soruya verdikleri yanıtlardan elde edilen veriler Tablo 5'te açıklanmıştır.

Tablo 5. Almanca Öğretmeni Adaylarının Yabancı Dil Öğretiminde İnternet Kullanımına İlişkin Genel Görüşleri

Genel görüşler	
Yabancı dil öğretimi için teknoloji gerekli	1
Faydalı ve kullanılmalı	1
Yaygınlaştırılmalı ve herkes kullanmalı	1
Örnekleri görme anlamında yararlı	1
Faydalı ancak doğru kullanılmalı	1
Uzun süre harcamamak kaydıyla iyi	1
Yeterince iyi kullanılmıyor	1
Teknoloji zenginliktir ancak bilgiye ulaşmayı bilmeli	1
Eğitim değil eğlence amaçlı kullanılıyor	1
Kaynak olarak ihtiyaç duymuyorum, kütüphane daha önemli	1
Hazıra konulduğu için öğrenme sağlamıyor	1

Tablo 5'te görüldüğü gibi katılımcıların bir kısmı yabancı dil öğretiminde bilgisayar ve internet kullanımının gerekli ve yararlı olduğu yönünde görüşler ifade ederken, bir grup öğrencinin bu teknolojilerin doğru amaçlarla kullanıldığında yararlı olacağı yönünde görüşler ifade ettikleri, bir öğrencinin ise bu teknolojilerin eğitim amaçlı kullanılmadığı, bir öğrencinin bu teknolojiye ihtiyaç duymadığını, bir öğrencinin ise öğrenciyi hazıra konmaya yönlendirdiği için olumlu olarak düşünmediğini ifade ettiği görülmektedir. Aşağıda öğrencilerin bu konudaki görüşlerinden örnekler aktarılmıştır:

"...yabancı dil eğitiminde teknolojinin önemli bir rol oynadığı kanaatindeyim, zira pek çok etkinliği ödevleri vesaire nette bulabiliyoruz. Teknolojinin avantajları saymakla bitmez mesela istediğimiz bir şeyi rahatlıkla bulabiliyoruz zaman kaybetmeden..."[Ertuğrul, s.52]

"... Bilgisayar kullanımını çok uzun süre zaman kaybı olmaması şartıyla iyi buluyorum..."
[Bahadır, s, 9]

"... interneti, eğitim amaçlı değil de eğlence amaçlı kullandığımız için bu dezavantajına dönüşüyor..."[Seyhan, s. 26]

"...Yani faydalı. İnterneti, bilgisayarı doğru biçimde kullanmak gerekiyor bence. Bilgisayarın önüne geçip de oyun oynayan arkadaşlarımız var saatlerce..."[Ahmet, s. 29]

Almanca Öğretmeni Adaylarının Yabancı Dil Öğretiminde İnternetin Hangi Derslerde Hangi Amaçlarla Kullanıldığına İlişkin Görüşleri

Katılımcıların "yabancı dil öğretimine yönelik bilgisayar ve internet teknolojilerini hangi derslerde hangi amaçlarla kullanıyorsunuz?" sorusuna verdikleri yanıtlar Tablo6'da verilmiştir.

Tablo 6. Almanca Öğretmeni Adaylarının Yabancı Dil Öğretiminde İnternetin Hangi Amaçlarla Kullanıldığına İlişkin Görüşleri

İnternetin kullanım amaçları	f
Ders hakkında örnek uygulama, eser ve etkinliğin nasıl olduğunu görme/inceleme için	
Metin, eser inceleme	5
Konu anlatımını görme ve inceleme	5
Dersin konusuna ilişkin örnekleri inceleme	5
Alıştırma yapmak/ konuyu pekiştirmek için	
Yazma alıştırmaları, boşluk doldurma etkinlikleri ve örnek alıştırmalarla gramer derslerinde pekiştirme amaçlı	12
Fonetik dersinde dinleyerek doğru söylemeyi pekiştirme	4
Öğrenileni tekrar etmek için önemli bir ortam	1
KPDS gibi sınavlar aracılığıyla öğrenilen konuları pekiştirme/durumu yoklama	1
Konuyla ilgili test alıştırmaları	1
Araştırma yapmak/Ödevler için bilgi kaynağı olarak	
Ders ödevlerini hazırlamada önemli bir bilgi kaynağı	13
Derse hazırlık amaçlı araştırmalar	8
Çeviri yapmak ve sözcük öğrenme için bir kaynak	1
Öğretim etkinliği hazırlamak için kaynak olarak	
Çocuklara yabancı dil öğretim etkinliği hazırlamaya dönük örnekleri incelemede kaynak	3
Öğretmenlik uygulaması için örnek hazırlamaya dönük kaynak	2
Öğretmenlik uygulaması dersi için ödev siteleri pekiştirme amaçlı bir kaynak	1
Değerlendirme etkinliği hazırlamada kaynak	
Almanca test hazırlama/sınav hazırlama ve bunları çevreyle paylaşmak için	2
Öğrenileni uygulamaya dönük bir araç	
Yabancı dili geliştirmede(Şarkı dinleyerek, film izleyerek, sohbet ederek, gazete okuyarak) bir araç	8
Fonetikle ilgili öğrenilenleri uygulamaya dönük bir araç/pratik yapma	5
Diğer	
Bilgi paylaşım ortamı	2
Öğrenme ortamı	1
	1

Tablo 6'ya göre öğrencilerin yarısından fazlası bilgisayar ve internet teknolojilerini; araştırma yapmak ve ödev hazırlamak amacıyla bir bilgi kaynağı olarak görmekte, yine yarısından fazlası ise derste görülen konuları pekiştirmeye dönük alıştırmaları yapmak için bir kaynak olarak tanımlamaktadır. Öğrencilerin yarsına yakını ise bu teknolojilerin yabancı dili geliştirmeye dönük uygulamaların yapıldığı bir araç olarak ifade etmektedir. Ayrıca katılımcılar, bilgisayar ve internet teknolojilerini, konu anlatımı için örnek materyal sağlamaya ve değerlendirme aracı hazırlamaya dönük bir kaynak olduğunu da ifade etmişlerdir. Öğrencilerin bu konudaki görüşlerine ilişkin doğrudan alıntılar aşağıda sunulmuştur:

"Özellikle gramer derslerinde örneğin yabancı siteler var işte boşluk doldurmalı cümleler biz bunları dolduruyoruz e bu şekilde aynı zamanda hem pekiştireç oluyor bize hem de sürekli akılda kalmasını sağlıyor bu alıştırmalar..." [Özlem: S.7]

"Evet daha çok öğrendiğim konuları pekiştirme amaçlı interneti kullanıyorum. Alıştırma amaçlı gramer konularını araştırıyorum, örnekler yapıyorum. En son gramer konusu olan "Konjunktiv I" konusunu araştırdım, örnekler çözdüm..." [Sevgi: S. 51]

"... valiz paketlenme onla ilgili sunu hazırlamıştım ...tanıtım olsun "Koffer Packen" Almanca kelimelerini yazıp bu artikellerini de yanına yazmıştım. Koffer packen da bulunan valizde bulunan malzemelerin Almancasını artikelerini sunu olarak sunmuşum arkadaşlara..." [Ahmet: S. 28]

"... sunum hazırlamaya yönelik evet özellikle şey genelde özel öğretim yöntemleri dersimizde kullandığımız o tarz hani ders anlatım yapacağımız zaman bir konuyla ilgili internette bulunabilecek çok fazla materyal olduğu için onları hani değişik siteler var internette onları kullanarak ders anlatım tekniklerine yönelik nasıl desem mesela diyelim ki bir konuyla ilgili mevsimler konusunu internette bulup onunla ilgili şeyler yapabiliyoruz hani sunum hazırlayabiliyoruz o konuyla ilgili dokümanları kullanarak o konuda çok fazla kullandım..." [Elif: S. 31]

Almanca Öğretmeni Adaylarının Yabancı Dil Öğretiminde İnternet Kullanmanın Avantaj ve Dezavantajlarına İlişkin Görüşleri

Katılımcılara üçüncü soru olarak "yabancı dil öğretiminde bilgisayar ve internet kullanımının avantaj ve dezavantajları nelerdir?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya verilen yanıtlar Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Almanca Öğretmeni Adaylarının Yabancı Dil Öğretiminde İnternet Kullanmanın Avantaj ve Dezavantajlarına İlişkin Görüşleri

Avantajlar/dezavantajlar	f
Avantajları	
Pratik yapma olanağı sağlıyor	13
Ulaşımı kolay	3
Hazır kaynak	2
Kalıcılığı sağlar	2
Dille iç içe olmayı sağlar	1
Bilgi paylaşımını/haberleşmeyi sağlıyor	1
Değişimi takibi sağlıyor	1
Bireysel öğrenme sağlıyor	1
Pek çok etkinliği bir arada görmeyi sağlıyor.	1
Zaman avantajı sağlıyor.	1

Dezavantajları	
Güvenlik sorunu var/yanlış bilgiler içeriyor	11
Çalışmak yerine başka sosyal ağlarda zaman harcamaya neden oluyor.	4
Dezavantajı yok	2
Sağlık sorunlarına neden olabiliyor.	1
Yüz yüze dersteği gibi sohbet ortamı yok	1
Sitelerin nasıl kullanılacağı bilinmiyor.	1
İnternet çok avantajlı değil, okulda edinilen bilgi yeterli	1
İnsanı asosyal yapıyor, iletişim engelleyici	1
Hızırcılığa itiyor (kopyala yapıştır yapıyor)	1

Tablo7'den elde edilen verilere göre öğrencilerin yarısından fazlası pratik yapma olanağı sunması bakımından bilgisayar ve internet teknolojilerinin avantajlı olduğu yönünde olumlu görüşler ifade ederken yine yarısından fazlası, bilgisayar ve internet teknolojilerinin güvenli bilgiyi içerme bakımında sorunlu olduğunu aynı zamanda bu teknolojinin ders çalışma amacını yerine getirmek yerine eğlence amaçlı kullanılması bakımından da dezavantajlı olduğunu ifade ettikleri görülmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşlerini ifade eden doğrudan alıntılar aşağıda sunulmuştur:

"...avantajlı ve pozitif bakıyorum bu duruma çünkü bazı şeyler insanın aklına gelebiliyor ders hazırlarken baktığında farklı şeyler görebiliyorsun senin düşündüğünden çok daha fazlasını yapmış olan insanlar olabiliyor bunları kullanmakta sonuçta hem senin açısından hem de başkalarının açısından faydalı bir paylaşım..."[Elif: S.32]

"... her öğrenci kendi hızında öğrenebiliyor. İşte avantajlı olduğunu düşünüyorum çünkü öğrenciler bireysel bir şekilde öğrenebiliyorlar yani bir öğretmen derse girip bir konuyu anlattığında bütün sınıfın konuyu anladığını varsayıyor. Ama herkesin öğrenme hızı farklıdır..."[Kamile: S. 47]

"... yüz yüze konuşamıyorsunuz hani sadece e bakıp hani öyle bir şeyler ezberlemeye çalışıyorsunuz ya da hani bir monolog yok karşılıklı bir sohbet yok o yüzden bir dezavantajı olabilir ama onun haricinde bütün sözcüklerin işte anlamlarını bilmem nelerini işte nasıl kurduklarını o yönden her şeyi bulabilirsiniz ama tek dezavantajı ama bu da galiba en büyük dezavantaj karşılıklı bir sohbet havasında olmaması..."[Bahadır: S. 17]

"... Ama tabii bunların yanında dezavantajları da var çünkü bazı sitelere herkes kafasına göre bir konu yazabiliyor ya da cümle yazabiliyor oradaki cümleler yanlış olabiliyor yanlış öğrenme var tabii yanlış öğrendiğinde onu tekrar düzeltmek insan için daha zor oluyor tabii öğrenirken doğru öğrenmek gerekiyor..."[Gaye: S. 22]

Almanca Öğretmeni Adaylarının Yabancı Dil Öğretiminde İnternet Kullanımında Yaşanan Sorunlara İlişkin Görüşleri

Katılımcılara " yabancı dil öğretiminde bilgisayar ve internet teknolojilerini kullanmada yaşadığınız sorunlar nelerdir?" sorusu sorulmuş ve katılımcıların elde edilen yanıtlar Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. Almanca Öğretmeni Adaylarının Yabancı Dil Öğretiminde İnternet Kullanımında Yaşanan Sorunlara İlişkin Görüşleri

Yaşanan sorunlar	f
Genelde sorun yaşanmıyor	7

Kimi siteler engelli, ulaşım sorunu yaşıyor	4
Kimi siteler ücretli üyelik istiyor	1
Yeterince bilgi sahibi değiliz	1
Virüs buluyor	1
Kimi sitelerde yalnızca Almanca bilgi var, Türkçe açıklama yok	1
Her zaman yeteri kadar ve yararlı bilgiye ulaşamıyoruz.	1
Siteler çok fazla ve ayrıntılı bilgi içeriyor, istenilen bilgiye tam olarak ulaşamıyoruz.	1
Doğru siteye ulaşamıyoruz.	1
Alman sitelerinde sorun yok Türk sitelerine ulaşım sorunu yaşıyoruz.	1
Almanca çeviri konusunda sorun yaşıyoruz.	-
	1

Tablo 8'deki verilere göre öğrencilerin yaklaşık üçte biri bilgisayar ve internet teknolojilerini kullanma konusunda sorun yaşamadıklarını ifade ederken dört öğrenci kimi sitelere ulaşım sorunu yaşadıklarını, kimi öğrenciler ise siteye ulaşmanın ötesinde sitelerdeki bilgilerle ilgili sorunlar yaşadıklarını ifade etmektedirler. Bunun yanı sıra öğrenciler, bu teknolojinin kullanımı konusunda bilgi sahibi olmadıklarını, kimi sitelerin çok fazla bilgi içerdiğini, kimi öğrencilerde dille ilgili sorunlar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Katılımcıların görüşlerinden doğrudan alıntılar aşağıda sunulmuştur:

"... ödev hazırlamada yine evet bazen sorunlar yaşıyoruz bilgisayar programlarını tam olarak bilmediğimiz için PowerPoint olsun Excel olsun bunları bilmediğimiz zaman sorunlar çıkıyor. Yeteri kadar hani çok derine inmediğimiz için şey olmuyor yardımcı olamıyor mesela bir film hazırlamak istediğimizde ya da film kesmek istediğimizde yeteri kadar bilgimiz olmadığı için hani şey yapamıyoruz yararlanamıyoruz bu teknolojilerden..." [Talip: S. 60]

"... ama bilgisayarın insan sağlığı için de gerçekten olumsuz yönleri var özellikle ben çok fazla başında oturduğum zaman bel ve boyun ağrısından ölüyorum, bu beni çok rahatsız ediyor ama bir türlü de kendimi alamıyorum kaptırdığım zaman... [Özlem: s. 9]

"... ama şöyle bir dezavantajı var en azından bana göre doğru siteye ulaşmamız gerekiyor çünkü her site her doğru bilgiyi vermiyor bize yani bazıları bilip bilmeden oralara yorum yapabiliyor ya da yanlış bilgiler sunabiliyor, bu durumda biz yanlış bir şekilde faydalanmış oluyoruz buradan. Bu da bizim zararımıza oluyor doğal olarak [Seval: S.36] ..."

Almanca öğretmenliği programı öğrencilerinin yabancı dil eğitiminde bilgisayar ve internet teknolojilerinin kullanımına ilişkin görüşlerini ortaya koymayı amaçlayan bu araştırmanın sonuçları; araştırma soruları ve bulguları doğrultusunda sunulmuş ve tartışılmıştır.

Sonuç ve Öneriler

Almanca öğretmenliği programı öğrencilerinin yabancı dil eğitiminde bilgisayar ve internet teknolojilerinin kullanımına ilişkin görüşlerini ortaya koymayı amaçlayan bu araştırmanın sonuçları; araştırma soruları ve bulguları doğrultusunda sunulmuş ve tartışılmıştır.

Araştırmada ilk olarak Almanca Öğretmenliği programı öğrencilerinin bilgisayar ve internet kullanımına ilişkin genel görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Öğrencilerin bilgisayar ve internet teknolojilerinin

yabancı dil öğretiminde kullanımına ilişkin genel görüşleri incelendiğinde; katılımcıların büyük bölümünün görüşü, yabancı dil öğretiminde bilgisayar ve internet kullanımının gerekli ve yararlı olduğu yönündedir. Bir grup öğrenci bu teknolojilerin, doğru amaçlarla kullanılması durumunda fayda sağlayacağını belirtmiştir. Katılımcıların bir kısmı bu teknolojilerin eğitim amaçlı kullanılmadığını ifade ederken, bir öğrenci bu teknolojiye ihtiyaç duymadığını, bir öğrenci ise öğrenciyi hazıra konmaya yönlendirdiği için bu kullanıma olumsuz baktığını bildirmiştir.

Çalışmada, katılımcıların yabancı dil eğitiminde bilgisayar ve internet teknolojilerini ne amaçla kullandıkları saptanmaya çalışılmıştır. Bu konuda öğrencilerin yarısından fazlası bilgisayar ve internet teknolojilerini; araştırma yapmak ve ödev hazırlamak amacıyla bir bilgi kaynağı olarak gördüğü gözlemlenmiştir. Yine yarısından fazlası söz konusu teknolojileri, derste görülen konuları pekiştirmeye dönük alıştırmaları yapmak için bir kaynak olarak gördüklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin yarısına yakını ise bu teknolojilerin yabancı dili geliştirmeye dönük uygulamaların yapıldığı bir araç olarak gördüklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca katılımcılar, bilgisayar ve internet teknolojilerini, konu anlatımı için örnek materyal sağlamaya ve değerlendirme aracı hazırlamaya dönük bir kaynak olduğunu da dile getirmişlerdir. Öğrencilerin bu teknolojileri en sık ödev ve araştırmalarda kullandıkları bulgusu yapılan çalışmalarla örtüşmektedir (Dursun,2004).

Bilgisayar ve internet kullanımının avantaj ve dezavantajına yönelik olarak katılımcıların yarısından fazlası, pratik yapma olanağı sunması bakımından bilgisayar ve internet teknolojilerinin avantajlı olduğu yönünde olumlu görüşler ifade etmişlerdir. Yine katılımcıların yarısından fazlası, bilgisayar ve internet teknolojilerinin güvenli bilgiyi içerme bakımından sorunlar oluşturduğunu dile getirirken, aynı zamanda ders çalışma amacına yönelik kullanılması yerine eğlence amaçlı kullanılmasının da dezavantaj oluşturduğunu belirtmişlerdir.

Çalışmada ayrıca katılımcıların yabancı dil eğitiminde bilgisayar ve internet kullanımında yaşanan sorunlara ilişkin görüşlerine ilişkin olarak elde edilen bulgulara göre öğrencilerin yaklaşık üçte biri bilgisayar ve internet teknolojilerini kullanma konusunda sorun yaşamadıklarını ifade ederken, dört öğrenci kimi sitelere ulaşım sorunu yaşadıklarını belirtirken, kimi öğrenciler ise siteye ulaşmanın ötesinde sitelerdeki bilgilerle ilgili sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Araştırma sonuçları doğrultusunda öğrencilerin yabancı dil eğitiminde bilgisayar ve internet teknolojilerini daha etkili kullanmalarına yönelik bilgilendirilmesi ve amaca uygun kullanıma dönük yönlendirilmesi önerisi getirilmiştir.

Kaynakça

- Yıldırım, A ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Dursun, F. (2004). Üniversite öğrencilerinin interneti kullanma amaçları. *XIII Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, 6-9 Temmuz 2004 İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya.
- Tor, H., & Erden, O. (2004). İlköğretim öğrenilerinin bilgi teknolojilerinden yararlanma düzeyleri üzerine bir araştırma. *The turkish online journal of educational technology*, 3(1), s.120-130.
- Roche, J. (2000). Lerntechnologie und spracherwerb grundnisse einer medienadäquaten, interkulturellen sprachdidaktik. *Deutsch als fremdsprache*, 37(3), s. 136-143.
- Lee, K.W. (2000). English teachers' barriers to the use of computer-assisted language learning. *The Internet TELS Journal*, 6(12), 25 Kasım 2012 tarihinde <http://iteslj.org/> adresinden erişilmiştir.

Miles, M.& Huberman, M. (1994). *An expanded sourcebook qualitative data analysis 2nd Ed.*. California: Sage Publications.

Meral, M. (1999). Üniversite öğretim elemanları ve öğrencilerin internete bakış açıları ve kullanım amaçları. *4. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildiriler-2 Kitapçığı*, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, s. 113-124.

Lefter, S. (n.d.). *Computereinsatz im DaF-Unterricht*. 25 Kasım 2012 tarihinde fi.uludağ.edu.tr/alyaz/alyaz-dissertation.pdf adresinden erişilmiştir.

Göktaş, Y., Yıldırım, Z., & Yıldırım, S. (2008). Bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitim fakültelerindeki durumu: Dekanların görüşleri. *Eğitim ve Bilim*, 33(149), s. 30-50.

EXTENDED ABSTRACT

Purpose of the Study: The purpose of this study was to determine German Language Teaching students' views about the use of computer and Internet in foreign language teaching. Based on this basic purpose, the following research questions were directed in the study:

1. What are students' overall views about the use of computer and Internet in foreign language teaching?
2. What are students' views about the purposes of use of computer and Internet technologies in foreign language teaching?
3. What are students' views about the advantages and disadvantages of the use of computer and Internet technologies in foreign language teaching?
4. What are students' views about the problems experienced regarding the use of computer and Internet technologies in foreign language teaching?

Method: The maximum variation sampling method, one of the purposeful sampling methods, was used for the selection of the participants in the study. In this respect, 20 pre-service teachers attending the department of German Language Teaching at the Education Faculty of Anadolu University in the academic year of 2011-2012. In the study, considering the class-grades, gender, academic grade-averages, Internet use frequencies, Internet use purposes and efficacies of the German Language pre-service teachers, their views about computer and Internet use in foreign language teaching were determined.

Collection, Analysis and Interpretation of the Data: The research data were collected via semi-structured interviews by the researcher with the use of an audio-recorder device in the Spring Term of the academic year of 2011- 2012.

Findings and Interpretation: Some of the participants reported that it was necessary and beneficial to use computer and Internet in foreign language teaching. They emphasized that these technologies would be beneficial if used in line with the purpose or else would lead a waste of time.

Regarding the question of "For what purposes do you use computer and Internet technologies in foreign language teaching?", it was seen that more than half of the participants considered computer and Internet technologies to be a source of information for conducting research and for doing homework.

Regarding the question of "What are the advantages and disadvantages of using the computer and Internet in foreign language teaching?", it was found out that more than half of the students reported

positive views mentioning such advantages of these technologies as providing opportunities for practice. In addition, more than half of the participants stated that they doubted whether computer and Internet technologies included reliable information or not.

Regarding the question of "What are the problems you experience while using these technologies in foreign language teaching?", approximately one-third of the students stated that they did not experience any problem regarding the use of computer and Internet technologies. However, they reported that they had some problems accessing certain websites.

Conclusion And Suggestions: A great majority of the participants reported that computer and Internet use would be necessary and beneficial in foreign language teaching. Some of the students stated that these technologies would be beneficial if used for appropriate purposes. Some participants indicated that these technologies were not used for educational purposes, while one student stated that s/he did not need such a technology and another student had negative views about technology use as s/he believed it made students spoon-fed.

The study aimed at determining for what purposes the participants used computer and Internet technologies in foreign language teaching. Regarding this point, more than half of the students were found to regard computer and Internet technologies as a source of information for conducting research and for doing homework. In addition, more than half of the participants considered these technologies to be a resource for doing exercises to reinforce the subjects taught in the lesson. Almost half of the students considered these technologies to be a tool that allowed applications for language development. Moreover, the participants also regarded computer and Internet technologies as a source for providing sample instructional materials and for developing a tool for assessment. The present finding that the students used these technologies most for their homework and research was consistent with the findings of other studies conducted in the field (Dursun, 2004).

Regarding the advantages and disadvantages of computer and Internet use, more than half of the participants reported positive views mentioning the advantages of computer and Internet technologies in terms of the opportunities provided for practice. In addition, more than half of the participants stated that computer and Internet technologies brought about problems regarding reliable information and that use of these technologies for entertainment purposes rather than for educational purposes was a disadvantage.

According to the findings obtained regarding the participants' views about the problems experienced in computer and Internet use in foreign language teaching, almost one-third of the students reported that they did not experience any problem in using computer and Internet technologies, while four of the students stated they had problems accessing certain websites and some of the students pointed out that they experienced certain problems with the information provided on the websites rather than with the website itself.

In line with the results of the present study, it was suggested that students be informed about more effective use of computer and Internet technologies and be guided for use of these technologies as appropriate to the purposes.